

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

CAUSAL FACTORS AFFECTING TO SCHOOLS EFFECTIVENESS UNDER UDONTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

อารยา ยิ่งยอด^{1*} และ ปัญญารัฐ จันทร์กอง²
ARAYA YINGYOD^{1*} and PANYARAT CHANKONG²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 2) สร้างโมเดลความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 474 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .959 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor Analysis: CFA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) องค์กรแห่งการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบย่อย 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 4 องค์ประกอบย่อย 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มี 4 องค์ประกอบย่อย 4) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมี 4 องค์ประกอบย่อย และ 5) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบย่อย

2. โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่ศึกษามีความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจาก $\chi^2 = .916$, degrees of freedom (df) = 2, $\chi^2/df = .458$, P-value = .632, GFI = .999, AGFI = .994, CFI = 1.000, TLI = 1.003, RMR = .001, และ RMSEA = .000.

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร ; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ; การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Master Student, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Santapol College.

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Dr., Faculty of Education, Santapol College.

* Corresponding Author, Email: annannaraya@gmail.com

Received: Feb 18, 2024, Revised: Mar 22, 2024, Accepted: Apr 4, 2024

ABSTRACT

This study aims to 1) study the casual factors affecting to school effectiveness under UdonThani primary educational service area office 1, and 2) to create a model of casual factors affecting to school effectiveness which congruence with the empirical data. The sample included of 474 school administrators, teachers and staffs in UdonThani primary educational service area office 1, which were derived from simple random sampling. The research tool is a questionnaire based on a factor analysis to assess the causal factors affecting to school effectiveness with a reliability at 0.959. the statistics used for analyzing the data include frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and confirmatory factor analysis.

The results show that:

1) The casual factors affecting to school effectiveness under UdonThani primary educational service area office 1 includes 5 main factors and 20 minor indicators. These include 1) learning organization with 4 minor indicators, 2) participation management with 4 minor indicators, 3) transformational leadership with 4 minor indicators, 4) working performance motivation with 4 minor indicators and 5) school effectiveness with 4 minor indicators.

2) The casual factors model influencing the school effectiveness under UdonThani primary educational service area office 1 congruence with the empirical data which considered model fit indices include $\chi^2 = .916$, degrees of freedom (df) = 2, $\chi^2/df = .458$, P-value = .632, GFI = .999, AGFI = .994, CFI = 1.000, TLI = 1.003, RMR = .001, and RMSEA = .000.

Keywords: Management Factors ; School Effectiveness ; Confirmatory Factor Analysis

บทนำ

การศึกษาในประเทศไทย เป็นการศึกษาที่จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการ โดยภาครัฐจะเข้ามาดูแลโดยตรงและเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วม ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย จนถึงระดับอุดมศึกษา สำหรับการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทยนั้น ได้กำหนดให้พลเมืองไทยต้องจบการศึกษา อย่างน้อยที่สุดระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และต้องเข้ารับการศึกษอย่างช้าที่สุดเมื่ออายุ 7 ปีตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยการศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ในปัจจุบันการศึกษาใน

ประเทศไทย มีทั้งสิ้น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่บังคับให้ประชาชนต้องเข้าเรียน แต่คือสิทธิของประชาชน ในด้านการศึกษาภาคบังคับเป็นการบังคับให้เข้าเรียนถือเป็นบทบาทหน้าที่ของพลเมือง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีเป้าหมายในการพัฒนามนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงอายุ เพื่อจะได้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ อีกทั้งยัง สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม รวมถึงสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้าน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม เสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดีแก่ผู้เรียน ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ตระหนักถึงพหุปัญญาของผู้เรียนที่หลากหลาย

สร้างความเสมอภาค และโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ตลอดจนเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มีเป้าหมายการพัฒนาโดยเฉพาะหมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงมุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สนองต่อการพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 มีกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาให้ประชาชนชาวไทย ทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาส อีกทั้งยังมีความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ รวมทั้งนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ได้กำหนดโดยสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ของประเทศ

ในปัจจุบันการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ในการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยตระหนักถึงความสำคัญของนโยบาย 7 วาระเร่งด่วน (Quick win) ประกอบด้วย 1) ความปลอดภัยของผู้เรียน 2) หลักสูตรฐานสมรรถนะ 3) Big Data 4) ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) 5) พัฒนาทักษะทางอาชีพ 6) การศึกษาตลอดชีวิต และ 7) การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษา และได้วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทิศทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “สพฐ. วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ โดยใช้กลุ่มสถานศึกษาเป็นฐานใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน” จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ “เด็กอุดร 1 เป็นที่ 1” ปีการศึกษา 2565 ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยมีกรอบแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2565) ดำเนินการตามนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 “วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ เด็กอุดร 1 เป็นที่ 1” โดยแบ่งเป็น 3 มิติ คือ 1) มิติด้านผู้เรียน 2) มิติด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) มิติด้านบริหารจัดการ ดังนั้น เพื่อให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เป็นไปตามทิศทางและ

เป้าหมายดังกล่าว จึงควรมีการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษาซึ่งประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ผลขององค์กรทิศทางการพัฒนาองค์กรให้ประสบผลสำเร็จทั้งแนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพอย่างไรก็ตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานเพื่อทดสอบ ความรู้ และความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (Ordinary National Educational Test : O-NET) และการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้รวมทั้งความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (National Test : NT) เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบของผู้เรียนระดับประเทศอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิผลด้านการจัดการศึกษาทั้งระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อไป

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อให้เกิดการบริหารที่เป็นปัจจัยด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้จะต้องวิเคราะห์โมเดลเชิงยืนยันระหว่างโมเดลทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนั้น ผู้วิจัยกำหนด กลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมดจำนวน 474 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) มี 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ (Sex) อายุ (Age) ตำแหน่ง (Position)

ขนาดโรงเรียน (School Size) และประสบการณ์การทำงาน (Working Experience)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาแนวคิดจากทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงพัฒนานจนกระทั่งมีคุณภาพที่เหมาะสมกับการนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert, 1971 : อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มี 5 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย คือ

5 หมายถึง มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย คือ

5 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยประสานขอหนังสือขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย จากวิทยาลัยสันตพลอุดรธานี ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่เป็นต้นสังกัดของสถานศึกษาที่แหล่งข้อมูลในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ซึ่งเป็นต้นสังกัดของสถานศึกษาที่แหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติหน้าที่อยู่ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลเพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) เป็นการหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Structure Validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยได้ประสานผู้เชี่ยวชาญไว้แล้ว และส่งหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย จากวิทยาลัยสันตพลอุดรธานี ที่เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ พร้อมแบบสอบถามฉบับร่าง โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.8-1.0

2. การเก็บข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ (Try-out) ผู้วิจัยประสานงานโดยส่งหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสันตพลอุดรธานี ขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค โดยใช้เกณฑ์พิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.959 ตอนที่ 2 ปัจจัยเชิงสาเหตุ เท่ากับ 0.951 และตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา เท่ากับ 0.864

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ส่งหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดให้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์

2) ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกินจำนวนที่กำหนดในขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 20 เพื่อกันความคลาดเคลื่อนของจำนวนแบบสอบถามที่จะได้รับกลับคืนมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Measures of Skewness) และความโด่ง (Kurtosis)

2. การวิเคราะห์ ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

วิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient

3. การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประเมินค่าพารามิเตอร์โดยวิธีไคสแควร์สูงสุดตามโมเดล ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีตัวแปรที่ประกอบด้วยตัวแปรแฝง ผลการวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ค่าสถิติสำคัญที่ใช้มีดังต่อไปนี้

3.1 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error of Mean : SEM) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ครมมีนัยสำคัญทางสถิติจึงถือว่าเป็นโมเดลที่ดี (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

3.2 ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Measures) มีดังนี้

3.2.1 ค่าไค-สแควร์ (χ^2 : Chi-square) และค่าองศาอิสระ (df : Degree of Freedom) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล หากค่าไค-สแควร์ ที่ได้ไม่เกิน 0.02 หรือ ค่า -สแควร์หารค่าองศาอิสระ (χ^2/df) เท่ากับหรือไม่เกิน 2 ถือว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Mueller, 1996 , อ้างถึงใน เสรี ชัดแจ้ง, 2548)

3.2.2 ค่าความน่าจะเป็น (P-value) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล หากค่า P-value มีค่า 0.05 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Mueller, 1996 ; อ้างถึงใน เสรี ชัดแจ้ง, 2548)

3.2.3 ค่า Goodness of Fit Index: GFI กำหนดดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และหากค่า GFI มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

3.2.4 ค่า Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI ค่าดัชนี AGFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหากค่า AGFI มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

3.2.5 ค่า Root Mean Squared Residual: RMR ผลการวิเคราะห์ข้อมูล หากค่า RMR มีค่าที่ต่ำกว่า 0.05 บ่งชี้ว่า

โมเดลมีความสอดคล้องเข้าได้กับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับได้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2555)

3.2.6 ค่า Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของรูปแบบที่สร้างขึ้นกับเมตริกความแปรปรวนร่วมของประชากร หากค่า RMSEA ต่ำกว่า 0.05 แสดงว่าเข้าได้ดี (Good Fit) ถ้าอยู่ระหว่าง 0.05 และ 0.08 เรียกว่า พอใช้ได้ และถ้าอยู่ระหว่าง 0.08-0.10 แสดงว่าไม่ค่อยดี (Mediocre) และถ้ามากกว่า 0.10 แสดงว่าเข้าได้ไม่ดีเลย (Poor Fit) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2555)

3.2.7 ค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Largest Standardized Residual) ระหว่างเมตริกสหสัมพันธ์ที่เข้าสู่การวิเคราะห์กับเมตริกที่ประมาณได้ โดยค่าเศษเหลือเคลื่อนที่เข้าใกล้ศูนย์จะถือว่ารูปแบบมีแนวโน้มสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ความพอดีเศษเหลือเหมาะสมอยู่ระหว่าง -2 ถึง +2 (Bollen, 1989 ; อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

การปรับปรุงแบบ (Model Adjustment) จะทำการปรับปรุงแบบบนพื้นฐานของทฤษฎีและงานวิจัยเป็นหลัก โดยจะตรวจสอบผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ ว่ามีความสมเหตุสมผลหรือไม่และมีค่าใดแปลกเกินความเป็นจริงหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง (Square Multiple Correlation) ให้มีความเหมาะสม นอกจากนี้ จะพิจารณาค่าความสอดคล้องรวม (Overall Fit) ของรูปแบบว่า โดยภาพรวมแล้ว รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใดและจะหยุดรูปแบบ เมื่อพบว่าค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Largest Standardized Residual) ต่ำกว่า 2.00 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่ามี องค์ประกอบหลัก จำนวน 5 ตัว และองค์ประกอบย่อย จำนวน 20 ตัว ดังต่อไปนี้

1.1 ตัวแปรแฝงด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ 1) การเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การกระตุ้นทางปัญญา 3) การสร้างแรงบันดาลใจ และ 4) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

1.2 ตัวแปรแฝงด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ 1) บุคคลแห่งการเรียนรู้ 2) การจัดการความรู้ 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และ 4) การคิดอย่างเป็นระบบ

1.3 ตัวแปรแฝงด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ 1) กำหนดกรอบในการทำงานที่ชัดเจน 2) การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน 3) ความเป็นธรรม และ 4) ความสนใจพิเศษ

1.4 ตัวแปรแฝงด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

1.5 ตัวแปรผลด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ประกอบด้วย 1) คุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 4) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ผลการทดสอบโมเดลความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปรากฏว่า 1) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ผลการวิจัยพบว่าเมื่อปรับความสอดคล้องของโมเดลแล้ว ทำให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก ตัวแปรทุกตัวมีค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น แสดงว่าโมเดลองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ตัว

ต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านประสิทธิภาพของสถานศึกษา มี
ความสอดคล้องและกลมกลืนดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งแสดงให้เห็น
เห็นว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัว เป็นตัวแปรสำคัญขององค์ประกอบหลัก
ด้านด้านประสิทธิภาพของสถานศึกษา เช่นกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบย่อยองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลปรากฏว่า เมื่อปรับความสอดคล้องของโมเดลแล้ว ทำให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก องค์ประกอบย่อยทุกตัวมีค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น แสดงว่าโมเดลองค์ประกอบย่อยประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า 1) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) พบว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 4 ตัว เป็นองค์ประกอบย่อยสำคัญขององค์ประกอบหลัก 2) ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) พบว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 4 ตัว เป็นองค์ประกอบย่อยสำคัญขององค์ประกอบหลัก 3) ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (Motivation) พบว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 4 ตัว เป็นองค์ประกอบย่อยสำคัญขององค์ประกอบหลัก 4) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) พบว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 4 ตัวเป็นองค์ประกอบย่อยสำคัญขององค์ประกอบหลัก และ 5) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา (Schools Effectiveness) พบว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 4 ตัว เป็นองค์ประกอบย่อยสำคัญขององค์ประกอบหลัก เช่นกัน

17

องค์ประกอบสำคัญของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่ามี องค์ประกอบหลัก จำนวน 5 ตัว และองค์ประกอบย่อย จำนวน 20 ตัว ประกอบไปด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีองค์ประกอบย่อยได้แก่ การเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล 2) ด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อยได้แก่ บุคคลแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และการคิดอย่างเป็นระบบ 3) ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบย่อยได้แก่ กำหนดกรอบในการทำงานที่ชัดเจน การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ความเป็นธรรม และความสนใจพิเศษ 4) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 5) ด้านประสิทธิผลของสถานศึกษามีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบหลักทั้ง 5 ตัวทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรสังเกตได้จะนำไปสู่การมีประสิทธิผลที่ดีของสถานศึกษาและมีผลสอดคล้องต่อองค์ประกอบหลักและทำให้องค์ประกอบหลักทั้ง 5 ตัวมีคุณสมบัติเป็นองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ประสิทธิผลสถานศึกษาเป็นความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารและครู

ที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เรียม สุขกล้า (2553) สอดคล้องกับ เชียร์เร็นท์ (Sheerens and Bosker, 1997) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่แสดงถึงประสิทธิผลขององค์กรว่ามีลักษณะ ดังนี้ 1) ความมีภาวะผู้นำ 2) เปิดโอกาสในการเรียนรู้ 3) การมุ่งเน้นความสำเร็จ 4) มีข้อมูลย้อนกลับ และการกระตุ้นจูงใจ 5) มีบรรยากาศที่ดี 6) การมีส่วนร่วม 7) มีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบอิสระ 8) มีการประเมินผลที่ดี 9) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของบุคลากร 10) มีโครงสร้างของระบบที่ดี และ 11) มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ใหม่และทันสมัย และสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินการของสถานศึกษาที่เป็นผลมาจากการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้จากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ คุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปรากฏว่า เมื่อปรับความสอดคล้องของโมเดลแล้ว ทำให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก องค์ประกอบทุกตัวมีค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น แสดงว่าโมเดลองค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน องค์ประกอบด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และองค์ประกอบด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญของโมเดลความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจาก ปัจจัยที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างทั้งการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา และยังต้องมีการบริหารอย่างมีส่วนร่วมให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงาน สอดคล้องกับ ลิเคิร์ต (Likert, 1961) ได้กล่าวว่า ปัจจัยการบริหารจัดการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร คือ การจัดองค์กรการบริหารที่ได้ทั้งงานและน้ำใจคนต้องเกิดจากองค์ประกอบ 8 ประการ คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) แรงจูงใจ 3) การติดต่อสื่อสาร 4) การปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล 5) การตัดสินใจ 6) การกำหนดเป้าหมาย 7) การควบคุมงาน และ 8) มาตรฐานการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ มอร์ทิมอร์ (Mortimore, 2001) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญของการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรไว้ 12 ตัวดังนี้ 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2. การมีส่วนร่วมของหัวหน้าฝ่าย 3. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผน การพัฒนาและการตัดสินใจ 4. ความสามัคคีของคณะครู 5. เน้นการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ 6. การสอนที่ท้าทาย 7. สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงาน 8. เน้นการเรียนการสอน 9. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 10. การบันทึกข้อมูลเพื่อการวางแผนและการประเมินผล 11. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวิถีชีวิตในโรงเรียน 12. มีบรรยากาศทางบวก สอดคล้องกับ ฮาล (Hall, 2003) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพที่ทุกสถานศึกษาควรมีไว้ 9 ลักษณะ 1. มีการกำหนดค่านิยม ความคาดหวังและมาตรฐานของโรงเรียน 2. มีการบริหารห้องเรียนที่ดี 3. มีการสอนของครูและความคาดหวังที่สูง 4. มีครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี 5. เน้นการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6. มีสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับนักเรียนและครู 7. มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้กับนักเรียน 8. มีการประสบผลสำเร็จของนักเรียน 9. มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน สอดคล้องกับ สุนิสา ภูเงิน (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพของ

สถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังต่อไปนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกและด้านความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามลำดับ 3) ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านปัจจัยบรรยากาศองค์การ ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษาประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 77.20 ซึ่งสอดคล้องกับ Berkovich, I., & Eyal, O. (2017) ได้ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อพฤติกรรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในการส่งเสริมพฤติกรรมทางอารมณ์ของครูผู้สอนในสถานศึกษา : การศึกษาในสถานศึกษาประถมของอิสราเอล แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการแสดงอารมณ์ของครูผู้สอน รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของครูผู้สอนและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การศึกษาพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารมีผลทางอ้อมต่อการแสดงอารมณ์ของครูผู้สอนผ่านพฤติกรรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารผลลัพธ์ดังกล่าวให้การสนับสนุนเชิงประจักษ์ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์มีการกล่าวถึงผลกระทบทางทฤษฎีและทางปฏิบัติของการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการผู้บริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพโดยผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม โปร่งใส และมีคุณธรรม โดยไม่มีอคติ สร้างบรรยากาศที่ดีและความเท่าเทียมในองค์กร มีการกำหนดบทบาทหน้าที่

กรอบการทำงาน นโยบาย แผนพัฒนาสถานศึกษาและกำกับดูแล
การบริหารจัดการอย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพ

1.2 ในขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ อาจใช้การ
สัมภาษณ์เชิงลึกหรือการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกันในกรณีที่มี
ระยะเวลาในการดำเนินงานมาก ซึ่งผลการวิจัยจะมีความชัดเจน
มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด
ของแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ 2) การ
คิดอย่างเป็นระบบ 3) กำหนดกรอบในการทำงานที่ชัดเจน
4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 5) กระบวนการจัดการ
เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญ
กับปัจจัยเหล่านี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. หลังจากการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
แล้วควรนำรูปแบบดังกล่าว ไปศึกษาคุณภาพรายละเอียดกรณีเพื่อ
พัฒนาองค์การแต่ละแห่งแล้วนำผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อ
หาแนวทางที่เหมาะสมต่อไป

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน
อาจใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือใช้เทคนิคเดลฟายหรือการประชุม
กลุ่มย่อยร่วมด้วย เพื่อให้มีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน
อาจใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือใช้เทคนิคเดลฟายหรือการประชุม
กลุ่มย่อยร่วมด้วย เพื่อให้มีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- [2] _____. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [3] นางลักขณ์ วิรัชชัยและสุวิมล วองวาณิช. (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการ วิเคราะห์ทอริมานและการ วิเคราะห์เนื้อหา (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- [4] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [5] เรียม สุขกล้า. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา.
- [6] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2565). คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิถี ใหม่ วิถีคุณภาพ “เด็กอุดร 1 เป็นที่ 1” ปีการศึกษา 2565. อุดรธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
- [7] สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์.(2555).ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] สุนิสา ภูเงิน. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [9] เสรี ชัดเข้ม. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2(1). 15-42.
- [10] Berkovich, I., & Eyal, O. (2017). The mediating role of principals' transformational leadership behaviors in promoting teachers' emotional wellness at work: A study in Israeli primary schools. Educational Management Administration & Leadership, 45(2), pp. 316 - 335.
- [11] Hall, R. H. (2003). Organizations Structure, Processes, and education. Prentice – Hall International, Inc.
- [12] Likert, R. (1961). New Pattern of Management. NY: McGraw- Hill.

- [13] Mortimore. (2001). “School Matters-The Junior Year” Open Book. In Woods, D., & Orlik, S, School Review and Inspection. London : Biddles Lid. Guildford and King’s Lynn.
- [14] Scheerens,J. & Bosker, R.(1997). The Foundations of Educational Effectiveness. Oxford : Permagon.